

Lutraria lutraria in grote aantallen op het strand van Katwijk

Frits Nieuwenburg

Large numbers of *Lutraria lutraria* were found on the beach near Katwijk, the Netherlands, on Saturday 26 November 2005. Some were still alive.

Het is zaterdagmorgen, 26 november 2005, en ik kijk, zittende achter een dampende bak koffie, mijn tuin in en merk op dat het een mistige bijna windstille ochtend is. Onmiddellijk realiseer ik me dat het nu één dag na een flinke storm is en dat ik eigenlijk het strand af zou moeten schooien naar het eventuele moois dat uitgerekend nu in de vloedlijn te vinden zou moeten zijn, ware het niet dat ik dit weekend mijn kids heb en daarvoor al mijn eerste determinatiedag in Naturalis Leiden moet laten schieten. Ik kijk zo zielig mogelijk mijn dochtertje van 14 aan en zeg: "zou wel een mooie dag zijn om schelpen te zoeken nu hé?". Wonder boven wonder is zij het roerend met mij eens en lijkt erg teleurgesteld als mijn zootje van 7 bijna stampvoetend verklaart dat hij niet in het minst zin heeft om naar het strand te gaan en liever een oorlogsspelletje speelt op de computer. Na een klein omkoopschandaal welke hem patat en frikadellen in het vooruitzicht stellen, springen we, gewapend met een 'pukkel' gevuld met gewatteerde doosjes en ik ongeschoren maar vol goede moed de auto in en scheuren richting 'mijn' strand in Katwijk. Daar aangekomen valt het mij, kijkend vanaf de hoge boulevard, op dat ondanks de zeer geringe zelfs bijna afwezige wind er een behoorlijke golfslag staat?

In de verte ontwaar ik al een vloedlijn met verrold hout. Ik probeer mijn enthousiasme en de meestal daaruit voortvloeiende teleurstelling te onderdrukken, als ik bijna struikel over mijn kinderen in mijn haast om bij de branding te komen. Wat ik daar aanschouwde deed werkelijk de spreekwoordelijke bek openvallen. Tussen het verrolde hout, anemoontjes en zeesterren in, lagen tientallen levende, onvolwassen otterschelpen (*Lutraria lutraria*) van ongeveer 5 tot 6 centimeter ieder. Nu had ik reeds lang het vermoeden dat deze soort hier voor deze kust moest voorkomen aangezien ik al eerder fragmentjes had gevonden van kleppen met het periostracum er nog op, maar het was me tot nu toe niet gelukt een van deze 'rakkers' aan mijn verzameling toe te voegen c.q. vol trots te kunnen melden. En nu stond ik daar dan, temidden van wat mij eerst leek tientallen van deze soort. Ik raapte uit automatisme een aantal van de grootste exemplaren op en besloot in zuidelijke richting te gaan lopen. Na een paar passen realiseerde ik me dat het er geen tientallen waren, maar honderden, sterker nog, na een kilometer te hebben gelopen moest ik tot de volgende slotsommen komen dat:

- A) zoonlief er nu echt schoon genoeg van had,
- B) het Goddank eindelijk ophield met vinden van deze soort in de aanspoelsels en
- C) het hier in werkelijkheid om duizenden exemplaren ging, waarbij ik er zelfs geen rekening mee hield dat als

ik in noordelijke richting zou zijn gelopen mij hetzelfde zou zijn opgevallen. Aan de ene kant was ik blij dat ik eindelijk twee levende, volwassen en gave doubletten aan mijn verzameling kon toevoegen. Aan de andere kant stelde het mij droevig omdat een mij inmiddels na aan het hart liggende soort, welke nu eindelijk weer in opkomst lijkt, zo'n zware slag had moeten incasseren als deze.

Linkerklep van de otterschelp, *Lutraria lutraria* (L., 1758)

Nauwelijks bekomen van de verbazing en opwinding, besloten we met de vondst en toch totaal onverwachte ontdekking nog maar even langs Naturalis te gaan waar een determinatiedag werd gehouden door de NMV. Na een korte rit richting mijn geboorteplaats Leiden kwamen we aan op de parkeerplaats van "ons aller trots" Naturalis, waar enkele louche aandoende kofferbaksales gaande waren. Eenmaal binnengekomen stelde ik mij als eerste voor als een nieuw lid en vroeg naar de enige persoon welke ik had leren kennen via de e-mail, namelijk Sylvia. Ik werd naar een liefvallige dame geleid welke in gesprek was met, naar later bleek, Jeroen Goud, assistent curator en collection manager marine mollusca van Naturalis, een titel dus waarmee je werkelijk de blitz kunt maken op een feestje. Na mij voor te hebben gesteld en een kort gesprek, gaf Jeroen blijk van interesse in de vondst en vroeg mij of ik bereid was een aantal exemplaren af te staan voor de collectie van Naturalis. Ik probeerde mijn enthousiasme te onderdrukken en niet een danspasje op de plaats te maken, en zei: "nee hoor, geen probleem, daarom heb ik er ook zoveel meegenomen". Na een korte wandelroute, een excuusje richting bewaking wegens het afwezig zijn van een toegangspasje mijnerzijds, kwamen we aan in de werkkamer van Jeroen alwaar een tiental *Lutrariae* het rituele 'nekschot' kregen en werden vereeuwigd op een manier waar iedere alcoholist alleen maar van kan dromen, namelijk in een pot met pure alcohol. Ik mocht mijn naam en woonplaats, alsmede de vindplaats opgeven en

herinnerde me later, eenmaal thuisgekomen, onderuit gezakt in de bank, met zo'n zelfde dampende bak koffie in de hand als toen het 'avontuur' begon, aan de woorden van de overigens zeer sympathieke, bijna even lang als ik zijnde man achter het standje van de NMV, van wie mij de naam helaas even is ontschoten, dat het zo leuk is dat als je pas met deze hobby begint je gelijk al iets kunt betekenen met je waarnemingen. Op dat moment realiseerde ik me dat ergens diep begraven

onder een van de vele stapels muf papier in een door spinnenwebben bijeengehouden kastje in een van de vele kerkers van Naturalis, MIJN naam op een door zilvervisjes aangevreten stukje papier tot in de eeuwigheid zal prijken.

Geloof het of niet, daar doe je het écht voor.

Adres auteur:
Schoonekamp 6
1541 XS, Koog aan de Zaan